

FIȘA DISCIPLINEI

TEORIA CULTURII

Anul universitar 2024-2025

Anul de studiu II / Semestrul 4

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Litere
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Studii de licență
1.6. Programul de studii/calificarea*	Limba și literatura română – Limba și literatura engleză Cod calificare conform COR: Filolog – 264301; Secretar Literar – 264305; Interpret – 264302 / Acces în ciclul de masterat Cod calificare conform ESCO (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations) https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation – ISCO-08 code 2643 – http://data.europa.eu/esco/isco/C2641 Authors and related writers; http://data.europa.eu/esco/isco/C2643 Translators, interpreters and other linguists/ Acces în ciclul de masterat

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Teoria culturii		2.2. Cod disciplină	RE221			
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Marcela CIORTEA						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Conf. univ. dr. Marcela CIORTEA						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	4	2.7. Tipul de evaluare (E/C/NP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore 33
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					7
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
d. Tutoriat					2
e. Examinări					2
f. Alte activități					-

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	29
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	46
3.9 Total ore pe semestru (3.7 + 3.8)	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Mituri și literatură Lingvistică generală Tipologia discursului
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Amfiteatru dotat cu videoproiector și ecran de proiecție
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Amfiteatru dotat cu videoproiector și ecran de proiecție

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul teoriei literaturii și al literaturii universale și
-------------------------	---

	<p>comparate</p> <p>C1.1 Definirea conceptelor, identificarea și exemplificarea limbajului specific lingvisticii generale, teoriei literare, a teoriei literare și comparatisticii; familiarizarea cu unele metode de analiză specifice studiului interdisciplinar al științelor umaniste</p> <p>C1.2 Explicarea și interpretarea formelor de evoluție și a temelor esențiale ale literaturii universale și comparate, explicarea transformărilor produse în lingvistica generală și interpretarea conceptelor, perspectivelor și metodelor utilizate în teoria literară modernă</p> <p>A1.1 Aplicarea conceptelor de lingvistică generală, teorie literară și a metodelor comparatiste în investigarea dinamică și inter-relaționarea fenomenelor literare / culturale. Relaționarea discursului literar cu discursul cultural, în general, dar și cu cel științific</p> <p>A.1.3 Elaborarea unor proiecte specifice și interdisciplinare pentru teoria literaturii și literatura universală și comparată, utilizând metode și principii moderne</p>
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reiesind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Însușirea principalelor concepte discutate în cultura universală
7.2 Obiectivele specifice	<p>O1. Însușirea cunoștințelor teoretice, operaționale și creatoare vizând conceptele, metodologia, problematica și conținuturile actuale din domeniul disciplinei;</p> <p>O2. Formarea abilităților de comunicare specifice utilizării corecte și adecvate a normelor lingvistice în diferite situații de comunicare;</p> <p>O3. Educarea capacității de autoevaluare și a disponibilității pentru formarea continuă în sens multicultural și interdisciplinar.</p>

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
<p>I. CULTURA, ACT ASUMAT</p> <p>Cultură și civilizație Cultură și umanism Cultură și artă Cultură și literatură Cultură și retorică</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BRAGA, Mircea, <i>Când sensul acoperă semnul</i>, Editura Eminescu, București, 1985. BRAGA, Mircea, <i>Cultura – o utopie asumată?</i>, Editura Imago, Sibiu, 2000. UAB-C- 821.135.1 B 76. CICERO, Marcus Tullius, <i>Filipica VII</i>, traducere de George Guțu, în <i>Opere alese</i>, vol. III, Editura Univers, București, 1973. DEMOSTENE, <i>Filipica III</i>, traducere de Andrei Marin, în vol. <i>Pagini alese din oratorii greci</i>, antologie, note biografice și traducere de Andrei Marin, note explicative de Maria Marinescu-Himu, Editura pentru Literatură, București, 1969. UAB-T- 821.14'02 P13.</p>	Prelegere Discuții	Timp alocat: 4 ore.
<p>II. CULTURĂ ȘI VALOARE</p> <p>Geneza formelor culturii Geneza și forma valorii Clasificarea valorilor</p> <p>Bibliografie:</p> <p>ANDREI, Petre, <i>Filosofia valorii</i>, Editura pentru Literatură și Artă, București, 1945. BLAGA, Lucian, <i>Opere</i>, vol. X, <i>Trilogia valorilor</i>, studiu introductiv de Al. Tănase, Editura Minerva, București, 1987. UAB-T- 1 B 56. NEGULESCU, P.P., <i>Geneza formelor culturii. Priviri critice asupra factorilor ei determinanți</i>, ediție și studiu introductiv de Zigu Ornea, Editura Eminescu, București, 1984. UAB-C-1 N 43.</p>	Prelegere Discuții	Timp alocat: 4 ore.
<p>III. CULTURĂ MAJORĂ, CULTURĂ MINORĂ</p> <p>Ce poate însemna o cultură Cultură și spațiu Semnificația metafizică a culturii Kafka și complexul lui Oedip</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BLAGA, Lucian, <i>Trilogia culturii</i>, vol. I, <i>Orizont și stil</i>, Editura Humanitas, București, 1994. UAB-C-1 B 56. BLAGA, Lucian, <i>Trilogia culturii</i>, vol. III, <i>Geneza metaforei și sensul culturii</i>, Editura Humanitas, București, 1994. UAB-C-1 B 56. DELEUZE, Gilles; GUATTARI, Félix, <i>Kafka: pentru o literatură minoră</i>, traducere și postfață de Bogdan Ghiu, Editura Art, București, 2007. NOICA, Constantin, <i>Modelul cultural european</i>, Editura Humanitas, București, 1993. UAB-C-1 N 84.</p>	Prelegere Discuții	Timp alocat: 4 ore.

<p>IV. STAT ȘI LEGE</p> <p>Codul legilor hittite Statul în teoria lui Platon Legea în teoria lui Platon Statul în concepția lui Cicero Legea în concepția lui Cicero</p> <p>Bibliografie:</p> <p>*** <i>Gândirea hittită în texte</i>, traducere, notițe introductive și note de Athanase Negoită, studiu introductiv de Constantin Daniel, Editura Științifică și Pedagogică, București, 1986. UAB-C-94 G 57.</p> <p>CICERO, Marcus Tullius, <i>Despre Stat</i>, traducere de Aristotel Părcălăbescu, în <i>Opere alese</i>, vol. II, Editura Univers, București, 1973.</p> <p>CICERO, Marcus Tullius, <i>Despre Legi</i>, traducere de Aristotel Părcălăbescu, în <i>Opere alese</i>, vol. II, Editura Univers, București, 1973.</p> <p>PLATON, <i>Republica</i>, ediție bilingvă, traducere, comentarii de Andrei Cornea, vol. I-II, Editura Teora, București, 1998. UAB-T-1 P 70.</p> <p>PLATON, <i>Legile</i>, traducere de E. Bezdechi, introducere și traducerea Cărții a XIII-a de Șt. Bezdechi, Editura Iri, București, 1999. UAB-T-1 P 70.</p>	<p>Prelegere</p> <p>Discuții</p>	<p>Timp alocat: 4 ore.</p>
<p>V. DINASTII ȘI IMPERII</p> <p>Cele trei Rome Roma. Cetatea lui Romulus Constantinopol. Cetatea lui Constantin Sankt Petersburg. Cetatea lui Petru cel Mare Dinastia Merovingiană Dinastia Carolingiană Sfântul Imperiu Roman de Națiune Germană Gingis-Han și Tamerlan</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BLOCH, Raymond; COUSIN, Jean, <i>Roma și destinul ei</i>, vol. I-II, traducere și note de Barbu și Dan Slușanschi, Editura Meridiane, București, 1995. UAB-C-94 B 0 58.</p> <p>DIEHL, Charles, <i>Figuri bizantine</i>, vol. I-II, traducere de Ileana Zara, Editura pentru Literatură, București, 1969. UAB-C-94 D 41.</p> <p>EGINHARD, <i>Vita Karoli Magni / Viața lui Carol cel Mare</i>, ediție îngrijită, traducere, studiu introductiv și note de Anca Crivăț, Editura Vremea, București, 2001. UAB-C-94 C 26 E.</p> <p>FERRARI, Aldo, <i>A treia Romă. Renașterea naționalismului rus</i>, traducere de Elena Pârveu, Editura Anastasia, București, 1999. UAB-C-94 F 42.</p> <p>GEARY, Patrick J., <i>Merovingienii. Europa înainte de Carol cel Mare</i>, traducere de Cosmin Popa Gorjanu, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009. UAB-C- 94(100)"04/14" G 28.</p> <p>LAMB, Harold, <i>Tamerlan</i>, S.N., București, 1945. UAB-C-94 L 18.</p>	<p>Prelegere</p> <p>Discuții</p>	<p>Timp alocat: 4 ore.</p>
<p>VI. FEMEI ȘI CULTURĂ. SOȚII ȘI AMANTE</p> <p>Femeia demetrică: soție și mamă Femeia afroditică: amanta Femeia amazonică: războinica Hașepsut și faraonul bastard Sapho, poetesa din Lesbos Cleopatra și moartea Ptolemeilor Desfrâul Messalinei Doamnele românilor și cultura femeilor în viața românească</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BODIȘTEAN, Florica, <i>Eroica și Erotica. Eseu despre imaginile feminității în eposul eroic</i>, Editura Pro Universitaria, București, 2013.</p> <p>IORGA, Nicolae, <i>Femeile din viața neamului nostru: chipuri, datine, fapte, mărturii</i>, ediție îngrijită și indice general de Alexandrina Ioniță, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2014.</p> <p>TUDOR, D., <i>Femei vestite din lumea antică. Coroană sau cunună</i>, Editura Științifică, București, 1972. UAB-C- 94(100)".../05" T 91.</p>	<p>Prelegere</p> <p>Discuții</p>	<p>Timp alocat: 4 ore.</p>
<p>VII. RELIGIE ȘI DIVINAȚIE</p> <p>Ritualul înmormântării în Rig-Veda Tipuri de viață religioasă și imaginea morții Superstiția și vrăjitoria Așteptarea lui Dumnezeu și agenții lui Satan</p> <p>Bibliografie:</p> <p>*** <i>Cultură și filozofie indiană în texte și studii</i>, traduceri din limba sanscrită de Theofil Simenschy, ediție îngrijită, cuvânt înainte și note de Cicerone Poghiric, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.</p>	<p>Prelegere</p> <p>Discuții</p>	<p>Timp alocat: 4 ore.</p>

DELUMEAU, Jean, <i>Frica în Occident (secolele XIV-XVIII). O cetate asediată</i> , vol. II, <i>Cultura diriguitoare și frica</i> , traducere, postfață și note de Modest Morariu, Editura Meridiane, București, 1986. UAB-C-94 D 28.		
HUIZINGA, Johan, <i>Amurgul Evului Mediu</i> , traducere de H.R. Radian, Editura Meridiane, București, 1993. UAB-C-94 H 92.		

Bibliografie suplimentară:

- BĂNESCU, Nicolae, *Chipuri din Istoria Bizanțului*, Editura Lyceum, București, 1971. **UAB-C-94 B 26.**
- COULANGES, Fustel de, *Cetatea antică. Studiu asupra cultului, dreptului și instituțiilor Greciei și Romei*, traducere de Mioara și Pan Izverna, traducerea notelor de Elena Lazăr, prefață de Radu Florescu, Editura Meridiane, București, 1984. **UAB-T-930.85 C80.**
- DIEHL, Charles, *Bizanț. Mărire și decădere*, traducere de I. Biciolla, Editura Națională *Ciomei*, București, s.a.
- HUIZINGA, Johan, *Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, traducere din olandeză de H.R. Radian, cuvânt înainte de Gabriel Liiceanu, Editura Humanitas, București, 1998. **UAB-C-1 H 92.**
- IGNAT, Adrian, *Cele trei Rome*, Editura Universitară, București, 2012.
- IORGA, Nicolae, *Bizanț după Bizanț*, traducere după originalul în limba franceză de Liliana Iorga-Pippidi, Editura Gramar, București, 2002. **UAB-T-930.85 I72.**
- MUREȘAN, Valentin, *Comentarii la Republica lui Platon*, Editura Metropol, București, 2000. **UAB-T-1 P 70 M.**
- PAPACOSTEA, Șerban, *Români în secolul al XIII-lea, între Cruciată și Imperiul Mongol*, Editura Enciclopedică, București, 1993. **UAB-C-94 P 28.**
- PLATON, Alexandru-Florin et al., *O istorie a Europei de Apus în Evul Mediu. De la Imperiul Roman târziu la marile descoperiri geografice (sec. V-XVI)*, Editura Polirom, Iași, 2010. **UAB-T-94(4) P 70 A.**
- SIMA, Maria Simona, *Politică și educație în Dialogurile lui Platon*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2010. **UAB-T-1 S 56.**
- VASILIEV, A.A., *Istoria Imperiului Bizantin*, traducere și note de Ionuț-Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabă, Sebastian-Laurențiu Nazăru, studiu introductiv de Ionuț-Alexandru Tudorie, Editura Polirom, Iași, 2010. **UAB-C-94(100) V 34.**
- ZIEGLER, Gudrun, *Secretele Romanovilor: istoria și moștenirea țarilor ruși*, Editura Saeculum I.O., București, 2000. **UAB-C-94(100) Z 61** (Sala de lectură).

8.2. Seminar-laborator	Metode	
1. SEMINAR INTRODUCATIV Alegerea temelor și stabilirea bibliografiei	Conversația	Instrument de lucru: Fișa disciplinei <i>Teoria culturii</i>
2. ORIGINILE Vocabular și cultură indo-europeană Natura (cerul, lumina, soarele, luna, stelele, fulgerul, pământul, apa, marea, vântul, focul), materialele (piatra, lemnul, arama), flora (pădurea, dumbrava, luminișul, stejarul, ghinda, fagul), terminologia agricolă (plug, grâu, mei, orz, in, mazăre, bob) Animale sălbatice (fiara, lupul ursul, cerbul), peștii (somonul), păsările (cuibul, oul, vulturul, sturzul, mierla, graurul, cocorul, corbul, cioara, rața, gâsca), insectele (furnica, musca, albina, mierea, stupul); animale domestice (turma, păstorul, oaia, lâna, mielul, boul, taurul, țapul, capra, calul, șaua, câinele, porcul) Om (bărbatul, femeia, corpul, sufletul, părțile corpului), funcțiile fiziologice (strănutul, somnul, visul, văzul, auzul, mirosul, gustul), afectele (plânsul, râsul, vorbirea, cuvântul, scrisul), sănătatea, boala, nașterea, moartea, mormântul, cimitirul) Familia (tatăl, mama, fratele, sora, bunicul, nepotul, căsătoria, soțul, ginerele), modul de viață (hrana, băutura, îmbrăcămintea, podoabele, locuința), tehnica (țesutul, modelajul, transportul, comerțul), viața socială (poporul, stăpânul, sclavul, legea, dreptul), diviziunea timpului (anotimpul, momentele zilei, luna), religia (zeul, sacrul, cultul, ofranda, sacrificial)	Lectura Conversația Exercițiul Rezolvarea de probleme	Instrument de lucru: CIORTEA, Marcela, <i>Vademecum. Teoria culturii</i> (DRAFT) Timp alocat: 2 ore.
3. SCRISUL Locul scrierii în evoluția culturii. Apariția scrisului. Scriere și memorie Obiectele simbolice. Mesajul sciților către Darius. Mesaje de dragoste prin flori. Obiecte simbolice azi Semnele mnemotehnice. Nodul de la batistă. Răbojul. Pietricele și mătăanii. Totem și tatuaj Pictografia. Petroglifele. Exemple de picturi figurative	Lectura Conversația Exercițiul Rezolvarea de probleme	Instrument de lucru: CIORTEA, Marcela, <i>Vademecum. Teoria culturii</i> (DRAFT) Timp alocat: 2 ore.
4. IDEOGRAMA ȘI ALFABETUL Scrierile ideografice. De la pictografie la ideografie. Scrierea hieroglifică egipteană. Scrierea cuneiformă. Scrierea chineză	Lectura Conversația Exercițiul Rezolvarea de	Instrument de lucru: CIORTEA, Marcela, <i>Vademecum. Teoria culturii</i> (DRAFT)

Sisteme silabice descriere. Scrierea japoneză. Scrierea din Insula Creta Alfabetul. Origini. Alfabet consonantice. Alfabetul fenician. Scrierea paleoebraică. Scrierea arameică Alfabetele consonantice și vocalice. Alfabetul grecesc. Alfabetul latin. Alfabetul chirilic. Alfabetul ogamic	probleme	Timp alocat: 2 ore.
5. FILOLOGIA Filologia și bibliotecile antice Materiale pe care se scrie. Instrumente de scris. Rescrierea: palimpsestul Copistul Recenzia, verificarea și corectarea Universitățile din Evul Mediu	Lectura Conversația Exercițiul Rezolvarea de probleme	Instrument de lucru: CIORTEA, Marcela, <i>Vademecum. Teoria culturii</i> (DRAFT) Timp alocat: 2 ore.
6. CECETAREA ȘI REDACTAREA Biblioteca și cercetarea bibliografică Fișa bibliografică și ordinea citirii Planul de lucru și sistemul de fișe. Modestia științifică Redactarea. Citatul și nota. Orgoliul științific	Lectura Conversația Exercițiul Rezolvarea de probleme	Instrument de lucru: CIORTEA, Marcela, <i>Vademecum. Teoria culturii</i> (DRAFT) Timp alocat: 2 ore.
7. LECTURA ȘI CULTURA Filologii. Filologul viitorului Lectura și cărțile ei. Informație / lectură. Text și lectură. Construcțiile lecturii Tipurile de lector. Lectorul virtual, lectorul real Prelectura. Rumoarea. Vecinătățile și ambalajul. Titlul. Discursurile de escortă	Lectura Conversația Exercițiul Rezolvarea de probleme	Instrument de lucru: CIORTEA, Marcela, <i>Vademecum. Teoria culturii</i> (DRAFT) Timp alocat: 2 ore.
Bibliografie suplimentară: BRAGA, Mircea, <i>Teorie și metodă. Eseu despre izvoarele aventurii metodologice moderne</i> , Editura Imago, Sibiu, 2002. UAB-C-82.0 B 76. CORNEA, Andrei, <i>Scriere și oralitate în cultura antică</i> , Editura Cartea Românească, București, 1988. UAB-T-930.85 C71. ECO, Umberto, <i>Interpretare și suprainterpretare. O dezbatere cu Richard Rorty, Jonathan Culler și Christine-Brooke-Rose</i> , traducere de Ștefania Mincu, Editura Pontica, Constanța, 2004. UAB-C-82.0 I 58. VATTIMO, Gianni, <i>Dincolo de interpretare. Semnificația hermeneuticii pentru filozofie</i> , traducere de Ștefania Mincu, Editura Pontica, Constanța, 2003.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina servește la formarea unei culturi a toleranței și a incluziunii, în contextul intercultural actual.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	CE. 1.1. Calitatea exprimării, comunicarea orală eficientă în limba română CE. 1.2. Abordarea în diverse perspective interpretative a unui text literar/nonliterar, operarea cu tehnicile de analiză textuală CE 1.3. Rezolvarea de probleme în timp util	orală (O): conversația; expunerea liberă	1/3 din nota finală Reprezintă activitatea la clasă
	CE. 1.1. Calitatea exprimării, comunicarea scrisă eficientă în limba română CE. 1.3. Interpretarea și evaluarea critică a fenomenului lingvistic în discuție	scrisă	1/3 din nota finală Reprezintă rezolvarea temelor
	CE. 1.4. Cantitatea și calitatea cunoștințelor însușite CE. 1.5. Formularea unui punct de vedere profesional asupra fenomenului lingvistic aflat în discuție, pornind de la pozițiile exprimate în bibliografia de specialitate	scrisă	1/3 din nota finală Reprezintă o lucrare la final de semestru
Nota finală = media aritmetică a celor trei note.			
10.6 Standard minim de performanță: obținerea notei minime 5 (cinci) ST1. Prezența la minimum 7 activități de curs/ seminar, la care studentul va vorbi, va rezolva exerciții și probleme.			

În absență, se va acorda punctajul minim din oficiu: 1 p.

ST2. Rezolvarea a minimum 3 teme de seminar.

În absență, se va acorda punctajul minim din oficiu: 1 p.

ST3. Lucrarea de final este obligatorie.

În absență, nu se va încheia situația.

Exemple:

1 (curs/ seminar) + 7 (teme) + 10 (lucrări) = 18 : 3 = 6 (nota finală)

1 (curs/ seminar) + 1 (teme) + 10 (lucrări) = 12 : 3 = 4 (nota finală)

10 (curs/ seminar) + 10 (teme) + 0 (lucrări) = NU SE ÎNCHEIE SITUAȚIA

Data completării

20.09.2024

Semnătura titularului de curs

Conf. univ. dr. Marcela Ciornea

Semnătura titularului de seminar

Conf. univ. dr. Marcela Ciornea

Data avizării în departament

27.09.2024

Semnătura directorului de departament

Lect. univ. dr. Valentin Todescu